

ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ, ІСТОРІЇ ТА ТЕОРИЇ КУЛЬТУРИ

УДК 008 (575.4)

*Аманмурадов Нурберди,
кандидат політичних наук,
Посол Туркменістану в Україні,
докторант Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв*

КУЛЬТУРА ТУРКМЕНІСТАНУ В СИСТЕМІ МІЖКУЛЬТУРНИХ ВЗАЄМОДІЙ

Мета дослідження – вивчення культури Туркменістану в системі сучасних міжкультурних взаємодій, обумовлених тенденціями розвитку полікультурних суспільств.

Методи дослідження. Дослідження здійснене на засадах системності та комплексного підходу. Застосовано історико-хронологічний метод та метод культурологічного аналізу, що дозволило виявити особливості здійснення міжкультурних взаємодій в умовах глобального розвитку полікультурних суспільств, та, зокрема, дослідити тенденції культурно-диалогічного розвитку культури Туркменістану в сучасний період, обумовлювані напрямами здійснення державної культурної політики. **Наукова новизна** дослідження полягає в аналізі культурного розвитку Туркменістану в розрізі проблематики міжкультурних взаємодій та діалогічності культур сучасного полікультурного світу. **Висновки.** Культурний діалог, будучи одним з пріоритетних напрямків сучасної культурної політики країни, сприяє міжетнічній, міжнаціональній консолідації, гуманізації міждержавних відносин, інтеграції Туркменістану в світовий культурний процес. Важливою ланкою в системі заходів, спрямованих на оновлення духовного життя народу, є міжнародні культурні зв'язки країни. Аналіз практичної діяльності в сфері культури дозволяє говорити про наявність зримих тенденцій в розробці державою нової культурної політики, характерною рисою якої є активне залучення і участь широкої громадськості у культурному співробітництві.

Ключові слова: культура Туркменістану, міжкультурні взаємодії, діалог культур, поліетнічні суспільства.

Аманмурадов Нурберды, кандидат политических наук, Посол Туркменистана в Украине, докторант Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Культура Туркменистана в системе межкультурных взаимодействий

Цель исследования – изучение культуры Туркменистана в системе современных межкультурных взаимодействий, обусловленных тенденциями развития поликультурных обществ. **Методы исследования.** Исследование осуществлено на основе системности и комплексного подхода. Применен историко-хронологический метод и метод культурологического анализа, что позволило выявить особенности осуществления межкультурных взаимодействий в условиях глобального развития поликультурных обществ и, в частности, исследовать тенденции культурно-диалогического развития культуры Туркменистана в современный период, обусловливаемые направлениями осуществления государственной культурной политики. **Научная новизна** исследования заключается в анализе культурного развития Туркменистана в разрезе проблематики межкультурных взаимодействий и діалогичности культур современного поликультурного мира. **Выводы.** Культурный диалог, являясь одним из приоритетных направлений современной культурной

политики страны, способствует межэтнической, межнациональной консолидации, гуманизации межгосударственных отношений, интеграции Туркменистана в мировой культурный процесс. Важным звеном в системе мероприятий, направленных на обновление духовной жизни народа, являются международные культурные связи страны. Анализ практической деятельности в сфере культуры позволяет говорить о наличии видимых тенденций в разработке государством новой культурной политики, характерной чертой которой является активное привлечение и участие широкой общественности в культурном сотрудничестве.

Ключевые слова: культура Туркменистана, межкультурные взаимодействия, диалог культур, полигэтнические общества.

Amanmuradov Nurberdy, Candidate of Political Science Ambassador of Turkmenistan in Ukraine doctoral student of the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

Culture of Turkmenistan in the system of intercultural interactions

Purpose of Article. The study aims to research the culture of Turkmenistan in the system of modern intercultural interactions due to the tendencies of development of multicultural societies.

Methodology. The study was carried out by the systematic and integrated approach. The historical-chronological method and the method of cultural analysis were applied, which allowed to reveal the peculiarities of implementing intercultural interactions in the conditions of global development of multicultural societies, and, in particular, to study the trends of cultural and dialogical development of Turkmenistan's culture in the modern period determined by the directions of the implementation of the state cultural policy. **Conclusions.** Cultural dialogue, being one of the priorities of the contemporary cultural policy of the country, promotes inter-ethnic, inter-ethnic consolidation, humanization of interstate relations, integration of Turkmenistan into the world cultural process. An essential link in the system of measures aimed at renewal of the spiritual life of the people is the international cultural relations of the country. Analysis of practical activities in the field of culture suggests the presence of visible tendencies in the development of new cultural policy by the state, the characteristic of which is the active involvement and participation of the general public in cultural cooperation.

Key words: the culture of Turkmenistan, intercultural interactions, the dialogue of cultures, polyethnic societies.

Актуальність теми дослідження. Розвиток культури та духовного життя туркменського суспільства безпосередньо пов'язані з переосмисленням ролі культури і національної політики. В умовах формування суспільства виникає нова ситуація взаємин культури і соціальної сфери в цілому. Якщо в минулому культура розглядалася як продукт соціальних відносин, то тепер вона постає як динамічна сила, яка впливає на життя всього суспільства, що чинить інколи вирішальну дію на стан суспільних відносин. Загальнонаціональний і суспільний прогрес багато в чому визначається розвитком культури. Таке бачення ролі культури в суспільстві спонукає до глибокого осмислення її історичного досвіду, об'єктивній оцінці нинішнього стану і до прогнозування процесів міжкультурної взаємодії.

Однією з актуальних проблем сучасності в контексті міжкультурної взаємодії є проблема діалогу культур, що становить один з найважливіших напрямків історії розвитку світової культури. Сучасний етап дає нові можливості для його здійснення, що представляє не просто механічне

перенесення цінностей однієї культури в іншу. Діалог передбачає, що обидві сторони чують і взаємозбагачують одна одну, оскільки діалог культур спрямований на формування толерантності, взаєморозуміння, формування взаємоповаги між культурами. Для успішного здійснення діалогу культур необхідно враховувати відмінності в світоглядних процесах, що відбуваються в природі і суспільстві, розбіжності поглядів на хід історичного розвитку і місце в ньому того чи іншого народу. Це знаходить своє втілення в підвищенні увазі представників різних народів до власної історії і культури, пошуку доказів свого впливу на хід світової історії і свого вкладу в розвиток світової культури. При цьому необхідно дбати про різноманіття культур, як і про біологічне різноманіття, оскільки діалог культур дає перспективу розвитку.

Аналіз досліджень і публікацій. Означена проблематика діалогічності та міжкультурних взаємодій туркменської культури у поліетнічному соціокультурному просторі, а також взаємодія традицій і новацій в культурі Туркменістану, народна культура та новації в культуротворчій діяльності представлена у працях та наукових розвідках таких дослідників, як Т. Абдулмуталінова, Я. Атамурадов, А.Аширов, С.Демидов, М.Дьяченко, М. Дурдієв, Н.Дубова, П.Кокайлісл, К. Курбансахатов, Д. Оразов, Я.Тойліев.

Мета дослідження – вивчення культури Туркменістану в системі сучасних міжкультурних взаємодій, обумовлених тенденціями розвитку полікультурних суспільств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні очевидно, що Схід переживає модернізацію аж ніяк не на шляхах так званої вестернізації, перенесення інститутів і цінностей Заходу, а зберігаючи і навіть зміцнюючи свою ідентичність, що не заважає використовувати і переймати його досягнення [9, 108].

Інтеграційно-культурні процеси стають стимулятором не тільки соціально-економічного і політичного розвитку, а й призводять до трансформації культур народів, зростанню етнічної самосвідомості, що в свою чергу відбувається в специфічності громадських рухів, відродження культурних традицій, характеру художньої творчості.

Наявність глибинних соціокультурних коренів, багатого історичного минулого туркменської культури, дбайливо передаються від покоління до покоління. Культура Туркменістану належить до найдавніших зародків цивілізації, що відображають вікові традиції і звичаї народу, виражаютъ його образ життя, національні цінності [2, 142].

Досягнуті Туркменістаном за останні роки темпи економічного зростання спровоцирували позитивний вплив на розвиток культурних процесів. Туркменістан продовжує дбайливо зберігати історичну та культурну спадщину предків, які зробили свій внесок у скарбницю світової цивілізації. Культура розглядається державою як консолідуюча і надихаюча сила, носій моральних, естетичних і соціальних перетворень. Державна культурна політика Туркменістану стоїть на шляху гармонізації традицій і інновацій, історії і сучасності, будуючи стратегію

перетворень, орієнтуючись на загальносвітової курс «сталого розвитку», ставить діалог культур в якості одного з пріоритетних напрямків.

Багатий пласт мовної, духовної та матеріальної культури туркменського народу сприятиме популяризації культурної спадщини в процесі становлення діалогу, що спонукатиме до об'єднання культурного потенціалу дружніх країн з можливістю подальшого розвитку та налагодження міжетнічних, міжнаціональних відносин. Особливе значення в цьому контексті матиме вивчення, збереження і розвиток національного мистецтва і архітектури, нематеріальної культурної спадщини, їх популяризацію в світі. На це спрямований прийнятий Меджлісом Туркменістану в лютому 2015 року Закон «Про охорону національної нематеріальної культурної спадщини», в якому конкретизується поняття національної нематеріальної культурної спадщини як духовної цінності суспільства, що має велике значення для збереження культурної самобутності туркменського народу [3].

У грудні 2017 року Президентом Туркменістану була затверджена держпрограма проведення археологічних досліджень в 2018-2021 роках. Намічено проведення досліджень з різних питань археології, архітектури, етнографії та історії на основі археологічних цінностей, знайдених на пам'ятках стародавньої та середньовічної історії Туркменістану. Крім розкопок, на археологічних, культурно-історичних пам'ятках, які знаходяться на маршруті Великого Шовкового шляху заплановані комплексні відновлювальні та реставраційні роботи. Буде активізована діяльність по включенняю матеріальних і нематеріальних цінностей туркменського народу до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Культура Туркменістану являє собою поєднання культурних традицій племінних кочівників і сучасних туркменів. Туркменська культура увібрала в себе риси культур багатьох інших країн, зокрема, Ірану (Персії), Греції, деяких арабських країн, Монголії, Росії, Казахстану, Узбекистану, Киргизії, Таджикистану [10, 144].

Так, традиційне кочове туркменське мистецтво поширене по всій країні. Найбільш популярними його формами є бухарське килимарство, виготовлення шапок і курток з овчини, вишивання, шовкотакацтво кетені, ручне виготовлення коштовностей із срібла, виготовлення повстяних килимів кошма, а також виготовлення виробів зі срібла в стилі зергерів. Це далеко не повний список туркменських ремесел.

Суспільні відносини у сфері створення, відродження, збереження, розвитку, поширення і використання культури народу Туркменістану регулює Закон Туркменістану "Про культуру". Він спрямований на забезпечення і захист конституційних прав громадян Туркменістану на участь у культурному житті і доступі до культурних цінностей; визначає правові, економічні, соціальні та організаційні основи державної політики в галузі культури [1, 35].

У сучасному світі співіснують народи зі своєю власною неповторною і унікальною культурою. У кожного з них є свої звичаї і традиції, мова та література, види професійного і народно-прикладного мистецтва. Саме тому

велике значення має проблема зростання діалогічності культур, взаємообміну культурними цінностями. Однак при всій комунікативності, інтеграційні процеси, динамічність спілкування народів та за допомоги їх культур є неповторними.

Культурні контакти – живий і природний діалог культур, який здійснюється повсякчас, оскільки його основою є інтерес до культури різних народів, прагнення до розуміння один одного, збагачення культурними цінностями. Але ситуація діалогу не завжди формується стихійно. Вона вимагає особливої уваги і підтримки, пояснення відмінностей і подолання незрозумілого звеличення одних культур і зневаги до інших. Поділ в культурному просторі на «своїх і чужих» викликає взаємну неприязнь, і створює ситуацію конфлікту, який, збільшуючись може стати кatalізатором негативних тенденцій, провокуючи соціальну і психологічну агресію. Тому таке велике значення для культурної політики є просвітництво та співробітництво між народами. Культурний простір відрізняється лише відносною стабільністю. Під впливом «хвиль» культурних контактів і інших динамічних процесів, він змінює свої обриси, розширяється або звужується, насичується новими цінностями і культурними символами, звільняється від старого, що віджило свій історичний термін і в той же час реанімує, реставрує, відроджує старовину, органічно включаючи її в сучасність.

Культурний простір постійно пульсує, «дихає» як живий організм, розвиваючись протягом всього часу, репрезентуючи цінності для прийдешніх поколінь. Саме цим пояснюється паломництво до світових культурних центрів древніх цивілізацій, бажання насолодитися живою красою пам'яток культури. Культурний простір має нерівномірну структуру, завдяки якій реліктові пласти здатні піднятися по внутрішніх «ліфтах» до сучасності і включитися в культурний процес. Шляхи їх руху і підйому з глибин давнини важко передбачувані і часто не піддаються раціональному поясненню. Це підтверджує думку англійського антрополога Е. Тайлора про те, що минуле в культурі ніколи не стає «занадто старим». Воно викликає інтерес сучасників, розширює діапазон культурних цінностей. Культурний простір має не тільки зовнішні контури, але розташовані всередині духовного світу особливості. Цей пласт особливо важливий, бо визначає мотивацію людини в світі культурних цінностей: любов або байдужість, бажання «облаштувати» життя, внести свій внесок в культуру або з агресивною злістю руйнувати те, що створено працею поколінь. Людина завжди перебуває в центрі культурного простору і від її зусиль залежить стан культури як національного надбання.

Для стабілізації соціального життя сучасного суспільства велике значення мають етичні норми, які у туркмен створювалися століттями і обумовлювалися не тільки умовами, а й законами соціального життя людей. Це, зокрема, туркменська класична творчість (дестан, поезія, епоси, народні сказання і т. д.), що повністю пронизана думкою про те, що головне для людини - честь і гідність, що вона повинна діяти в рамках загальновизнаних норм і правил.

Розглядаючи культурно-історичний процес, варто пам'ятати про різноманіття існуючих культур та їх єдність в різноманітті у світовій культурі. Але саме ця єдність довгий час тлумачилося з світоглядних та ідеологічних позицій. Розвиток культури уявлявся як безперервний процес сходження людства до міжнародного єдності, що нерідко нівелювало національні основи культури. Політика інтернаціонального виховання радянської доби часто зовсім витісняла роботу держави і громадських структур по вихованню етнокультурної гідності і національної самосвідомості.

Важливу роль соціального фактора у розвитку культури в Туркменістані відіграє релігія, якій відводиться особлива роль. Вона володіє на наділяється певним комплексом функцій, які в різні періоди мали неоднакову значимість в залежності від конкретних історичних умов. Іслам в республіці не можна розглядати у відриві від світової мусульманської культури, хоча треба підкреслити його історичну особливість і специфіку прояву на території Туркменістану. Іслам в контексті досліджуваної проблематики слід розглядати, перш за все, як феномен духовної культури. В очах релігійної людини іслам – це спосіб життя, що знаходиться в конfrontації з бюрократизмом, формалізмом, політичним обманом. Для ісламу неважливо, яку форму розвитку обирає держава. Для нього важлива сутність управління – гуманне воно за своєю суттю або тиранічне. На основі такого підходу робиться висновок щодо правильності сучасної політики держави щодо релігії.

У генезі культури народів Туркменістану простежується нерівномірності збереження спадкового зв'язку між різними елементами культури протягом усього періоду розвитку. Так, в багатовіковій історії культури Туркменістану не раз відбувалося зникнення і відродження того чи іншого виду матеріальної і духовної культури. Втрата цих зв'язків є підтвердженням гіпотези про те, що незважаючи на переривчатість в розвитку культури, багато чого, проте, в культурі відроджується, відновлюється, а сама культура виражає спосіб життя народу, відображає географічні та інші умови його існування [7, 110].

Разом з тим, слід зазначити, що протягом всіх століть в межах території проживання туркменського народу, при зміні сотень поколінь, різних народів, віросповідань традиції язичницької культури були збережені протягом усього культурогенезу.

Стародавня культура Парфянської держави як одна з найрозвиненіших цивілізацій свого часу зіграла важливу роль сполучної ланки між цивілізаціями і культурами Сходу і Заходу, що справедливо вважається важливою історико-культурною заслугою народів Стародавнього Туркменістану. З початками навали орд Чингізхана цей осередок розвиненої цивілізації був знищений, а культура занепала.

Населенню Туркменістану після кількох століть застою суспільно-політичного, економічного та культурного життя довелося зіткнутися із західною цивілізацією у вигляді російського самодержавства, для якого Туркменія була лише сировинним придатком і колонією [6, 152].

Аналіз соціокультурного розвитку та сучасних форм культури показує, що правильні шляхи виходу народу до цивілізованого рівня можливо знайти лише в результаті чіткого розуміння світових і національно-регіональних процесів сучасного життя людства. Саме з таких позицій керівництво держави, незважаючи на всю складність ситуації в останні роки, здійснює політику, що викликає повагу в цивілізованому світі. Усунення існуючих негативних явищ, твердження довіри поміж жителями Туркменії і народами інших країн відбувається на основі пріоритету загальнолюдських цінностей перед приватними інтересами держави і певних соціальних груп.

Сьогодні, як і раніше, питання культури, ставлення до неї є головним в контексті розвитку прогресу і цивілізації в країні. Примноження інтелектуального потенціалу, культури народу перетворилося на один із вирішальних чинників відродження та оновлення Туркменістану.

Сформовані в сучасний період політичні та соціальні умови, що визначають рух національного відродження, намічають шляхи оновлення духовного життя туркменського народу.

Приоритетність розвитку культурно-гуманітарної сфери, її значення в міждержавному співробітництві підкреслюється подіями в сфері культурної політики, які пройшли в Туркменістані протягом 2014–2016 рр. Для всебічного співробітництва і зміцнення зв'язків Республіки Татарстан з Туркменістаном в листопаді 2014 р. в Республіці Татарстан пройшли Дні культури Туркменістану. У рамках міжнародного співробітництва в лютому 2015 р. в Ашхабаді відбулися покази американських кінофільмів. У березні туркменська столиця приймала учасників Днів культури Ісламської Республіки Іран, в ході яких було здійснено концерти майстрів культури і мистецтва Ірану, а в Виставковому залі Державної академії мистецтв Туркменістану відбулася виставка образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Туркменська культура з великим успіхом була представлена у Вірменії – в Єревані, а також містах Гюмрі та Ванадзоре. Важливою складовою туркмено-вірменського взаємодії в культурно-гуманітарній сфері є спільна робота вчених з вивчення і збереження історико-культурної спадщини. У квітні 2015 р. в Ашхабаді пройшли Дні культури Об'єднаних Арабських Еміратів.

Дні культури Туркменістану відбулися також в Республіці Хорватія – в Загребі, в Монголії – Улан-Батор, в Турецькій Республіці – в містах Конья і Ізмір, в столиці Малайзії Куала-Лумпур, де в рамках Днів культури Туркменістану були представлені досягнення країни в сфері культури і мистецтва. Міждержавний діалог культур знайшов продовження і в рамках культурної політики Туркменістану, впроваджуваної у 2016 р. в країні. У лютому 2016 р. в Ашхабаді відбулися Дні культури США.

У практиці туркмено-австрійського творчої взаємодії – Дні культури Туркменістану в Австрії, Дні культури міста Віденського в Ашхабаді, участь австрійських солістів в проведених в Туркменістані Міжнародних фестивалях, Віденські бали в Ашхабаді [8, 4].

Символом плідного двостороннього туркмено-австрійського партнерства в сфері культури є спільний симфонічний оркестр «Галкиниш», створений за підтримки і під патронатом глави Туркменістану [4].

У червні 2016 р. в Ашхабаді пройшли Дні культури Киргизької Республіки. Для участі в даній творчої акції в Туркменістан прибула велика делегація в складі артистів Культурного центру імені Токтогула Сатилганова Киргизької Республіки, фольклорно-етнографічного гурту «Камбаркан» і Державного ансамблю танцю «Ак Марал» імені Нурдіна Тугелова. За останні роки відбулися взаємні візити президентів Гурбангули Бердимухамедова і Алмазбека Атамбаєва, що позначили новий етап в розвитку повномасштабного співробітництва між Туркменістаном і Киргизстаном, за підсумками якого було підписано міжурядові угоди в галузі науки, освіти, туризму, спорту, засобів масової інформації, культури і мистецтва [5].

Насиченим на культурні події став 2017 рік. Протягом цього року в Туркменістані пройшли Дні культури Турецької Республіки, Республіки Узбекистан, Румунії, Російській Федерації, Республіки Таджикистан, Палестини, Республіки Корея, Ісламської Республіки Іран. Відбулися Дні культури Туркменістану в Японії й концерти туркменських артистів у Пекіні. Грандізна подія у світі спорту – у вересні 2017 року Туркменістан провів V Азіатські ігри в закритих приміщеннях і з бойових мистецтв, що зіграло значиму роль у просуванні національного спорту на світовий рівень. Напередодні в Туркменістані пройшов Тиждень культури, що об'єднав творчі сили всіх велаятів країни. Туркменістан відвідало безліч закордонних гостей – відомий індійський танцювальний ансамбль «Ачутаманас», опера співачка з Італії Сандра Буонграціо, квартет з Німеччини «Blattwerk Saxophone», концерти американських і французьких артистів, майстрів із Китаю, відбулася фотовиставка «Мексика – різновид культур», представлені циркові програми американських артистів [9].

Таким чином, події сучасного культурного життя Туркменістану доводять прагнення цієї країни до вивчення і популяризації в світі духовних цінностей нації, залучення до них уваги міжнародної наукової громадськості, відкритість Туркменістану для культурного діалогу з іншими країнами світу.

Висновки. Культурний діалог, будучи одним з пріоритетних напрямків сучасної культурної політики країни, сприяє міжетнічній, міжнаціональній консолідації, гуманізації міждержавних відносин, інтеграції Туркменістану в світовий культурний процес. Важливою ланкою в системі заходів, спрямованих на оновлення духовного життя народу, є міжнародні культурні зв'язки країни. Сьогодні Туркменістан – повноправний член світового співтовариства. У цьому напрямі здійснюється активна діяльність уряду і громадських структур щодо зміцнення міжнародних культурних зв'язків. Динамічного цього процесу сприяли політика відкритих дверей для всіх держав, різноманіття форм культурних засобів виробництва, гарантії свободи совісті, прагнення до дружби і взаємної поваги з іншими націями. В основу стратегічної концепції по

оновленню міжнародної діяльності покладені пріоритети загальнолюдських цінностей, реалізація людиною своїх духовних можливостей.

Істотний вплив на відродження духовного життя країни надає політика і практика опори на нове мислення. Перевагою саме такого підходу є те, що на перший план висуваються принципи діалогу між різними культурами, обмін культурними цінностями.

Аналіз практичної діяльності в сфері культури дозволяє говорити про наявність зримих тенденцій в розробці державою нової культурної політики, характерною рисою якої є активне залучення і участь широкої громадськості у культурному співробітництві.

Література

1. Абаев О.А., Коломыц О.Г. Диалог культур как приоритетное направление современной культурной политики Туркменистана / О.А.Абаев, О.Г.Коломыц // Вестник КазГУКИ. –2017. – №1. – С.35-40.

2.Бурханов А.А. Некоторые итоги изучения археологических памятников правобережья Средней Амудары (в пределах Лебапского велаята Туркменистана) / А.А.Бурханов // Вестник НГУ. Серия: История, филология. – 2011. – №3. – С.137–154.

3.Государственная информационная служба Туркменистана (TDH), «Летопись эпохи могущества и счастья – год 2015. Сфера культуры». [Электрон. ресурс].– Электрон. дан. (1 файл).– Режим доступа: <http://tdh.gov.tm/index.php/ru/2013-04-13-07-33-70/15952-2016-01-25-22-18-31>

4.Государственная информационная служба Туркменистана (TDH), «Продолжая традиции туркмено-австрийского диалога». [Электрон. ресурс]. – Электрон. дан. (1 файл).– Режим доступа: <http://tdh.gov.tm/index.php/ru/2013-04-13-07-33-70/16265-2016-03-07-23-36-46>

5.Государственная информационная служба Туркменистана (TDH), «Туркменистан – Кыргызстан: диалог культур дружественных народов». [Электрон. ресурс].– Электрон. дан. (1 файл).– Режим доступа:<http://tdh.gov.tm/index.php/ru/2013-04-13-07-33-70/17403-2016-06-14-23-08-05>

6.Государственная информационная служба Туркменистана (TDH), «Президент Туркменистана утвердил госпрограмму проведения археологических исследований в 2018–2021 годах». [Электрон. ресурс]. – Электрон. дан. (1 файл). – Режим доступа: <http://tdh.gov.tm/news/articles.aspx&article10528&cat16>

7.Гурбангулы Бердымухamedов. Туркменистан - сердце Великого Шелкового пути. – А.: Туркменская государственная издательская служба, 2017.

8.Дадабаев Т. Постсоветский Туркменистан: условия жизни, доверие между людьми, источники беспокойства / Т.Дадабаев // Центральная Азия и Кавказ. – 2006. – №4 (46). – С.147–157.

9.Демидов С. М. Последние годы в Туркмении (воспоминания этнографа) / С.М.Демидов // Вестник Евразии. – 2000. – №4. – С.99–119.

10. Золотой век. Электронная газета (учред. Государственное информационное агентство Туркменистана). [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.turkmenistan.gov.tm/>

11. Новикова В. Японские студенты стали изучать туркменский язык / В.Новикова // Нейтральный Туркменистан. – 2016. – № 154.–С.4-8.

12. Памятники архитектуры Туркменистана (авт.-ред.: А.Каррыев, В.Пилявский; Е.Атагаррыев, О.Бердыев, А.Губаев, Д.Дурдыев, О.Оразов, Т.Ходжаниязов, Х.Юсупов) / Общество охраны памятников истории и культуры Туркменской ССР. – Л., 1974.

13. Папченко Е. В. Сохранение культурного наследия в условиях диалога культур / Е.В.Папченко // Вестник ЧелГУ. – 2011. – №14.– С.107-109.

14. Месамед В. Ирано-туркменские отношения в эпоху перемен / В.Месамед // Центральная Азия и Кавказ. – 2007. – №4 (52).– С.140-151.

References

- 1.Abaev, O.A., Kolomits, O.G. (2017). Dialogue of cultures as a priority direction of the modern cultural policy of Turkmenistan. *Vestnik KazGUKI*, 1, 35-40 [in Russian].
- 2.Burkhanov, A.A. (2011). Some results of studying archaeological monuments of the right bank of the Middle Amu Darya (within the Lebap velayat of Turkmenistan). *Vestnik NGU. Serija: Istorija, filologija*, 3, 137-154 [in Russian].
- 3.State Information Service of Turkmenistan (TDH), "Chronicle of the era of power and happiness - the year 2015. The sphere of culture". Retrieved from: <http://tdh.gov.tm/index.php/ru/2013-04-13-07-33-70/15952-2016-01-25-22-18-31>[in Russian].
- 4.State Information Service of Turkmenistan (TDH), "Continuing the traditions of the Turkmen-Austrian dialogue". Retrieved from: <http://tdh.gov.tm/index.php/ru/2013-04-13-07-33-70/16265-2016-03-07-23-36-46> [in Russian].
- 5.State Information Service of Turkmenistan (TDH), "Turkmenistan-Kyrgyzstan: Dialogue of Cultures of Friendly Peoples". Retrieved from: <http://tdh.gov.tm/index.php/ru/2013-04-13-07-33-70/17403-2016-06-14-23-08-05>[in Russian].
- 6.State Information Service of Turkmenistan (TDH), «The programme of archaeological studies in 2018 – 2021 is approved». Retrieved from: <http://tdh.gov.tm/news/en/articles.aspx&article10543&cat31> [in Russian].
- 7.Gurbanguly Berdimuhamedov (2017). Turkmenistan – Heart of the Great Silk Road. A.: Turkmen State Publishing Service [in Russian].
- 8.Dadabayev, T. (2006). Post-Soviet Turkmenistan: living conditions, trust between people, sources of concern. *Central'naja Azija i Kavkaz*, 4 (46), 147–157[in Russian].
- 9.Demidov, S.M. (2000). The last years in Turkmenistan (the memories of an ethnographer).*Vestnik Evrazii*, 4, 99–119[in Russian].
10. Golden Age. Newspaper (the founder: State News Agency of Turkmenistan). Retrieved from: <http://www.turkmenistan.gov.tm/> [in Russian].
11. Novikova, V. (2016). Japanese students began to study the Turkmen language. *Nejtral'nyj Turkmenistan*, 154, 4-8 [in Russian].
12. Monuments of architecture of Turkmenistan (1974). L. [in Russian].
13. Papchenko, E.V. (2011). Preservation of Cultural Heritage in the Context of Dialogue of Cultures.*Vestnik ChelGU*, 14, 107-109 [in Russian].
14. Mesamed, V. (2010). Iranian-Turkmen Relations in an Era of Change. *Central'naja Azija i Kavkaz*, 4 (52), 140-151[in Russian].